

*Lesní mateřská a základní škola Sofisa
IČ: 07133871*

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Název školy: Lesní mateřská a základní škola Sofisa

Sídlo: Černovír č.ev 51E, Olomouc

Místo poskytování školských služeb: Příkazy

IČ: 07133781

Ředitelka: Mgr. Lucie Krejčíková, B.A.

Typ školy: základní s malotřídní organizací

Účinnost dokumentu: od 1.9. 2021

Vypracovala: Lucie Krejčíková

Schválil: školská rada 31.8.2021

Obsah

1 Činnost školní družiny.....	3
2 Podmínky pro přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání.....	3
2.1 Provoz školní družiny.....	3
2.3 Docházka do ŠD.....	3
2.4 Pravidla chování žáků při činnostech ŠD.....	4
3 Popis materiálních podmínek.....	4
4 Popis personálních podmínek.....	4
5 Popis ekonomických podmínek.....	5
6 Cíle, časový plán, obsah a očekávané výstupy.....	5
6.1 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ CÍLE ŠKOLNÍ DRUŽINY.....	5
6.2 ČASOVÝ PLÁN.....	6
6.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH.....	7
6.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY.....	8
7 Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.....	10
8 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví.....	10
8.1 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ŠD:.....	10
8.2 Pitný režim a stravování.....	10
9 Dokumentace.....	11
9.1 Dokumentace vedená v oddělení školní družiny.....	11
9.2 Dokumentace sdílená se základní školou.....	11

1 Charakteristika

Prostor pro školní družinu se nachází v budově Základní školy v Příkazích. Zřizovatelem je spolek Sofisa. Školní družina (dále jen ŠD) poskytuje zájmové vzdělávání žákům I. stupně ZŠ Sofisa s kapacitou 30 účastníků. Není pokračováním školního vyučování, tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Formou herních, sportovních a zájmových činností získávají děti nové vědomosti a poznatky.

Školní družina se ve své činnosti řídí zejména vyhláškou č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, rozhodnutím zřizovatele a směrnicemi školy.

Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu (dále jen ŠVP), pro nějž není vydán rámcový vzdělávací program. ŠVP tak vychází z potřeb školy, není omezen časově. Po celou dobu vzdělávání účastník rozvíjí klíčové kompetence a se souhlasem ZZ umožňuje přípravu na vyučování.

Pravidla provozu určuje provozní řád ŠD.

2 Podmínky pro přijímání uchazečů a podmínky průběhu vzdělávání

2.1 Provoz školní družiny během POKV

ŠD probíhá celý týden pondělí až pátek 14:00 – 16:30. Provozní doba končí odchodem posledního žáka. Výchovně-vzdělávací práce a další činnosti ve školní družině probíhají podle rozvrhu činností a režimu, který schvaluje ředitelka školy. K činnosti ŠD je možné využívat učebnu zš v Příkazích, venkovní veřejný prostor v okolí zš a Imš, zázemí Imš Sofisa a jeho okolí a Litovelské pomoraví. Vzhledem k nastavenému programu POKV probíhá ŠD v pondělí a pátek na soukromé zahradě v Řepčíně (par.č 205, k.ú. Řepčín). Ostatní dny dle zvoleného programu a počasí.

2.2 Režim školní družiny

Denní režim se může upravovat dle momentálního naladění, počtu žáků a počasí. Základní denní režim je uveden v následujícím rozvrhu činností.

od	do	činnost
14:00	14:30	Odpočinková činnost a volný pohyb (besedy, četba, vyprávění, tematické rozhovory), pobyt venku
14:30	15:30	činnost zájmová - přírodovědná, sportovní, výtvarná, turistická, příprava na vyučování, pobyt venku
15:30	16:30	svačina, úklid osobních věcí, postupný odchod žáků domů, možné příprava na vyučování, odpočinková činnost, rekreační činnost, kreativní a sportovní činnost, pobyt venku. Úklid

2.3 Docházka do ŠD

- Podmínkou přijetí je řádně vyplněná přihláška a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými na přihlášce, povinnou součástí je i písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka ze školní družiny.
- Žák odchází ze školní družiny dle inforpřihlášky nebo po písemném oznámení zákonného zástupce.
- Zákonný zástupce omlouvá žáka prostřednictvím rezervačního systému.
- Žák může být odhlášen ze ŠD pouze písemnou formou.
- Ve výjimečných případech mohou být do ŠD umístěni i žáci, kteří do ní nejsou přihlášení (při mimořádných rodinných událostech, při přerušení výuky, mimořádně nepříznivém počasí apod.). Toto musí být realizováno vždy po dohodě s vychovatelkou a nesmí být překročen počet žáků v oddělení.

Ukončování či změna

- Odhlášení či změna pravidelné docházky je neprodleně oznámena paní vychovatelce a provedena i písemnou formou. Krajním opatřením je možné vyloučení ze ŠD.
- Vyloučení ze ŠD rozhodne ředitelka školy zejména:
- pokud žák soustavně nebo nějakým významným projevem porušil kázeň a pořádek
- ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních
- dlouhodobě svévolně nenavštěvuje ŠD
- nebo z jiných zvláště závažných důvodů

Toto rozhodnutí projedná ředitelka předem se zákonnými zástupci žáka, vyhotoví o něm písemný zápis a informuje zřizovatele. Tento akt nemá povahu správního řízení.

- Nepřítomnost žáka v ŠD je omluvena zároveň s nepřítomností žáka ve škole (postup dle školního řádu), pokud je žák vyzvednut rodiči z vyučování, ohlásí vychovatelce tuto skutečnost třídní (předávající) učitel. Omluva je možná skrz rezervační systém, písemně, osobně nebo telefonicky.
- Uvolnění z denní činnosti ŠD je možné jen na základě písemného sdělení zákonného zástupce nebo osobním vyzvednutím žáka.
- Vyzvedávání žáka ze ŠD je vhodné načasovat tak, aby nebyly narušovány plánované činnosti.
- Do odpoledního provozu ŠD jsou žáci předáváni vychovatelce školní družiny přímo vyučujícím po ukončení řádné výuky či jiné činnosti organizované školou. Předávající při předání sdělí počet předávaných žáků a oznámí důvod nepřítomnosti zapsaných žáků ŠD.
- Při nevyzvednutí žáka zákonným zástupcem ze ŠD do konce stanovené provozní doby, vyčká vychovatelka se žákem po telefonické domluvě se zákonným zástupcem až do jeho příchodu. Není-li nikdo ze zákonných zástupců či uvedených kontaktních osob k zastížení, sdělí situaci řediteli školy a dále postupuje ve spolupráci s ním.
- V případě vážných kázeňských přestupků může být žák ze ŠD vyloučen a zákonní zástupci jsou povinni žáka bezodkladně vyzvednout.
- Žáci mohou během provozu ŠD navštěvovat i ostatní aktivity (kroužky) pořádané školou.
- V prostorách ŠD je zakázáno nosit, držet, distribuovat a zneužívat návykové látky a nosit a používat předměty a látky, které by mohly ohrozit zdraví žáků.
- Při pobytu ve ŠD mají žáci vypnutá multimediální zařízení (mobilní telefon, tablet apod.). Při výchově žáků vychovatelky ŠD respektují Úmluvu o právech dítěte.
- Práva a povinnosti žáků ve ŠD a při pobytu venku upravuje školní řád družiny

2.4 Pravidla chování žáků při činnostech ŠD

- Chování žáků ve ŠD a při pobytu venku upravuje provozní řád družiny, žáci jsou povinni dodržet jím stanovená pravidla, stejně jako pokyny vychovatele a pravidla stanovená Školním řádem.
- Bez souhlasu vychovatelky žák neopouští oddělení ŠD.
- Během ŠD, který probíhá mimo školní prostory se řídí pravidly pro mimoškolní výuku.
- Pokud žák soustavně narušuje činnosti ŠD, opakovaně porušuje provozní řád ŠD a školní řád, může být z rozhodnutí ředitele školy z docházky do ŠD vyloučen.
- Žáci dodržují zásady slušného chování.

3 Popis materiálních podmínek

Prostory ŠD se nachází v budově ZŠ, kmenové učebně v přízemí. Prostory jsou s odpovídající čistotou, teplotou vzduchu a přiměřeným osvětlením. Podlahová krytina umožňuje snadné čištění, které je prováděno denně. Starší vybavení ŠD se snažíme obnovovat za nové a lépe vyhovující.

Pro činnosti ŠD je využíváno okolí zš, okolí Imš, CHKO Litovelské pomoraví, TJ Sokol v Černovíře, Botanická zahrada UPOL, Pevnost poznání a jiná veřejně přístupná místa.

ŠD je vybavena mimo jiné i audiovizuální technikou. Videopořad, pokud bude do programu ŠD zařazen, bude sloužit především jako motivace k výtvarnému vyjádření příběhu, navození rozhovoru na dané téma, k dramatické hře.

Školní družina je umístěna v budově školy a využívá běžnou kmenovou učebnu, venkovní veřejný prostor v okolí školy, zázemí Imš Sofisa a venkovní prostor v okolí Imš. K dispozici mají sportovní vybavení, polytechnické vybavení, knihy a přírodniny v okolí.

Žáci mohou se souhlasem vychovatele v průběhu činnosti ve školní družině užívat i veškerý didaktický materiál základní školy. Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení s materiálním vybavením.

4 Popis personálních podmínek

- Zájmové vzdělávání ve školní družině zajišťují dvě vychovatelky, které splňují kvalifikační předpoklady podle §16 zákona 561/2004 Sb., o pedagogických pracovnících. Vychovatelky se dále vzdělávají, buď formou samostudia, nebo v organizovaných formách dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Mají organizační schopnosti, umějí navozovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností.
- Dokážou vybranými aktivitami v žácích vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti.
- Znájí bezpečnostní předpisy pro práci a účastníky činností.
- Sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarnou a sportovní činnost.
- Odborné zaměření si prohlubují v akreditovaných kurzech a samostudiem.
- Mají absolvované školení první pomoci.

5 Popis ekonomických podmínek

Zájmové vzdělávání je poskytováno za úplaty dle § 11 vyhlášky č.74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání v platném znění. Výše měsíční úhrady za pobyt ve ŠD, stejně jako platební podmínky se řídí smlouvou uzavřenou mezi Základní školou Sofisa a zákonnými zástupci žáka.

Část nákladů na provoz školní družiny je hrazena z prostředků státního rozpočtu prostřednictvím provozních dotací (tzv. normativ) poskytnutých Olomouckým krajem na základě uzavřené Veřejnoprávní smlouvy.

6 Cíle, časový plán, obsah a očekávané výstupy

Zájmové vzdělávání ve ŠD probíhá v úzké spolupráci s Imš Sofisa, převážně venku mimo školní prostory a rytmus určují slavnosti ku příležitosti rovníkodenství a slunovratů. Po celý rok probíhá v družině Výchova ke ctnostem. Obsahově se inspirujeme kapitolou *Člověk a jeho svět*, určenou pro 1. stupeň základních škol, vzhledem k tomu, že ŠD navštěvují žáci 1. až 4. třídy. Tato kapitola má své podoblasti, které budou vzájemně prolínat.

6.1 VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ CÍLE ŠKOLNÍ DRUŽINY

Vést žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě a aktivitám v přírodě.

Vést žáky ke kázni a dodržování bezpečnosti ve ŠD i mimo ni.

Vytvářet příznivé podmínky pro rozvoj talentů a pro rozvoj tvořivosti.

Pomáhat slabším žákům a žákům s nižší sebedůvěrou.

Pěstovat u žáků pozitivní myšlení a vědomí, že každý problém má své řešení.

Vést žáky k poctivosti nejen ke svému okolí, ale především k sobě samému.

Vytvářet vztah k vlastnímu tělu a rozvíjet tělesnou zdatnost žáků.

Vést žáky ke zdravému životnímu stylu, pohybu na čerstvém vzduchu, péči o tělo, znalosti funkcí tělesných orgánů a jejich významu.

Vést žáky k řešení problémů bez konfliktů a konfliktů bez použití násilí.

Seznamovat žáky s lidovými zvyky a tradicemi.

Naučit žáky pracovat s drobnými nástroji.

Vést žáky k osvojení různých výtvarných technik a umožnit žákům svobodu kreativního projevu.

Vychovávat žáky ke ctnostem - zdravé jedince s vědomím své vlastní hodnoty, odpovědnosti a ochotou spolupráce s druhými lidmi.

6.2 ČASOVÝ PLÁN

Výše uvedené výchovně vzdělávací cíle ŠD a očekávané výstupy jsou zpracovány na období pěti let, po které má žák možnost navštěvovat školní družinu naší školy.

Září

seznámení s režimem a provozním řádem školní družiny a provozním řádem školní jídelny - výdejny
bezpečnost při sportovních aktivitách v přírodě
pravidla pro venkovní družinu
pravidla silničního provozu pro cyklisty
pravidla hygieny, sebeobslužnost, stolování
podzimní rovnodennost – slavnost pro rodiče

Říjen

Podzim – sbírání přírodnin a jejich využití barvy podzimu, barvy podzimu
Kladný vztah k přírodě – třídění odpadu, podzimní úklid zahrady, úklid lesa (louky), Den stromů
Vznik samostatného státu, státní symboly, vztah ke své zemi

Listopad

Péče o zdraví - pečujeme o své zdraví, správná životospráva, ovoce a zelenina
Lidové zvyky a obyčeje – výroba a pouštění draků, kaštiny na sto způsobů
Den boje za svobodu a demokracii (17.11.)

Prosinec

zimní slunovrat – slavnost společně s mš, vánoční výzdoba
vánoční spirála – program pro rodiče s dětmi
lidové zvyky a obyčeje –dárky pro rodiče, stromeček pro
zvířátka, krmení pro zvířátka

Leden

lednové pranostiky
lidové zvyky a obyčeje – příprava na masopustní průvod s mš
ledové pokusy
pozorování zimní přírody

Únor

Masopust – příprava masek, karneval, masopustní tradice
zimní sportování na sněhu a ledu
příprava masek na karneval, písně
výroba ptačích budek a krmítek

Březen

jarní rovnodennost – slavnost s rodiči a spolupráce s mš
pozorování změn v přírodě, jarní úklid zahrady první jarní květiny
zvířata a jejich mláďata
ekologie – světový den vody

Duben

lidové zvyky a obyčeje – festival lásky pro rodiče společně s mš
Velikonoc – tradice, výrobky, původ Velikonoc
Význačné dny - Den ptactva, Den Země
Světový den zdraví

Květen

První máj, lásky čas – poezie, zahrada, rodinné vztahy
Den matek – dárek pro maminky
pozorování přírody

Červen

Den životního prostředí
naše země - města, řeky a
Letní slavnost pro rodiče ve spolupráci s mš

6.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Základním prostředkem činnosti ŠD je pobyt venku v přírodě založený na řízených a spontánních pohybových aktivitách. Strategii pedagogické práce přírodní pedagogika navazující na pedagogiku lesních mateřských škol.

Cíle vzdělávání ŠD jsou uskutečňovány obsahem těchto činností:

1. Činnosti odpočinkové

hry klidového charakteru, volné kreslení, kreslení na téma a samostatná četba

2. Činnosti zájmové a rekreační

2.1. Kreativní činnosti

výtvarné práce s využitím – přírodnin, odpadního materiálu, běžné spotřebního materiálu
výstavy výrobků a výtvarných prací
návčik na slavnosti - přednes a dramatizace, výzdoba
rozvoj hudebních dovedností, žonglování
rozvoj tvořivé fantazie – stavby přírodních domečků, práce s hlinou
polytechnické činnosti – práce s nářadím a řemeslná výroba

2.2. Tělovýchovné činnosti venku

cvičení, pohybové hry
míčové a kolektivní hry
dechová a relaxační cvičení
péče o tělo
předplavecká příprava,
cyklovýlety

2.3. Přírodovědné

pozorování jevů v přírodě (počasí, délka dne, teplota apod.)
živočichové (pozorování zvířat, péče o ně, užitek pro člověka, cizokrajná zvířata)
rostliny (rostliny u nás a v ostatních částech světa, péče o rostliny, užitek pro zvířata a člověka, podmínky života rostlin)
práce na zahradě Imš (podle ročních období)
přírodovědné výpravy po okolí
návštěva botanické zahrady, Sluňákova

3. Příprava na vyučování

správné zacházení s učebními pomůckami
procvičování aktuálního učiva dle potřeby hrou formou
luštění hádanek, rébusů, kvízů, hlavolamů, sudoku
rozvoj postřehu, paměti a slovní zásoby

hledání souvislostí
čtení s pochopením textu
matematickologické hry
anglický kroužek

4. Jiné činnosti

4.1. Výchova ke ctnostem

spolupráce
spolehlivost
komunikace
tolerance dodržování pravidel
svoboda a odpovědnost
respekt k sobě, druhým a okolí
laskavost
lidové moudrosti – pohádky, přísloví, bajky

4.2. Sebevzdělávací

zkoumání věcí a jevů kolem nás
bezpečná práce s nástroji (zejména zahrada)
práce s různými ekologickými materiály (drát, provázek, textil, odpadový materiál a jiné)
práce podle návodu či schématu
člověk a životní prostředí (třídění odpadů, emise – hluk, vibrace, noční osvětlení)
poznávání místa, kde žijeme a jeho okolí
významné dny – státní svátky

4.3. Společensky prospěšné

udržování pořádku ve společných prostorách
péče o rostliny na zahradě Imš
práce na školní zahradě
vystoupení na školních akcích
spolupráce při výzdobě školy
spolupráce s LMŠ

6.4 OČEKÁVANÉ VÝSTUPY

- aktivně se účastní příprav na slavnosti
- projevuje kladný vztah k přírodě, přírodu chrání a šetří přírodní bohatství
- pozná základní stromy, rostliny, byliny, ptáky a drobné živočichy
- podle svých možností dokáže používat pracovní nástroje
- dodržuje pravidla her a chování
- řeší konfliktní situace slovně
- zvládá základní herní situace z pozice hráče, diváka i rozhodčího
- vytvoří jednoduchý výrobek z papíru, přírodnin, odpadního materiálu podle návodu či vlastního nápadu
- bezpečně používá pracovní nástroje
- dodržuje pravidla slušného chování a základní společenské zásady
- udržuje pořádek ve škole a jejím okolí
- chápe smysl a význam principu 5Z

7 Podmínky pro vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění či nadání při začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost. Podle stupně postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se prostředí školní družiny, bude pomáhat vychovatelům při komunikaci s žákem, pomáhat při komunikaci žáka s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Školní družina poskytuje možnost podpůrných opatření. Druhy a rozsah těchto podpůrných opatření vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáka (IVP, PLPP) a patří mezi ně zejména:

- práce s odpovídajícími didaktickými či kompenzačními pomůckami
- zrakové a sluchové stimulace pro žáky s příslušným postižením
- logopedická péče
- zdravotní tělesná výchova
- kladení důrazu na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.
- na základě posouzení SPC nebo PPP o závažnosti postižení bude požadována přítomnost asistenta pedagoga, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se prostředí ŠD, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovýmto žákem, pomáhat při komunikaci žáka s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

8 Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

8.1 Bezpečnost a ochrana zdraví žáků ŠD:

Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech zajišťuje každý vychovatel ve svém oddělení metodicky správným a plánovitým výběrem činností.

Veškeré zjištěné nedostatky vychovatel okamžitě nahlásí vedení školy.

Při úrazu žáka zváží vychovatel situaci - ošetří sám případně zajistí lékařskou pomoc a vždy informuje zákonného zástupce a ředitelku.

Žák je povinen neprodleně hlásit vychovatelce každé zranění.

Během provozu ŠD v zŠ Příkazy nevstupují z hygienických a bezpečnostních důvodů zákonní zástupci či jimi pověřené osoby do výchovných prostor školy a oddělení ŠD.

Komunikace s vychovatelem probíhá osobně u vchodu do ŠD. Další individuální pohovory mohou probíhat na základě osobní domluvy, v rámci tripartitních schůzek a anebo individuálních konzultací.

V případě provozu ŠD v zázemí LMS mohou zk vstoupit na zahradu.

Pedagogičtí zaměstnanci ŠD i žáci ŠD se dále řídí ve svém chování, povinnostech a právech ustanoveními provozního řádu školní družiny a Školního řádu. Při pobytu ŠD na hřišti TJ Sokola Příkazy či TJ Sokol Černovír žáci dodržují řád tohoto hřiště a důsledně dbají pokynů vychovatelky. Žáci přihlášení do ŠD jsou poučeni o BOZ a záznam o poučení je uveden v třídní knize oddělení. Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování, poskytovat jim nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

8.2 Pitný režim a stravování

Pitný režim si zajišťují žáci samostatně – z domova. Ve škole je přesto po celou dobu k dispozici pitná voda.

Stravování probíhá ve školní jídelně – výdejně v zŠ Příkazy.

Probíhá-li družina mimo prostory ŠD zajišťují si oběd a svačinu účastníci samostatně. Zákonní zástupci mají právo vzdát se školního stravování pro své dítě.

9 Dokumentace

9.1 Dokumentace vedená v oddělení školní družiny

Přihláška k docházce

Přehled výchovně-vzdělávací práce (třídní kniha)

Přehled docházky

Provozní řád ŠD

9.2 Dokumentace sdílená se základní školou

Školní matrika

Kniha úrazů

Dokumentace výchovného poradenství

Školní řád ZŠ Sofisa

Školní řád LMŠ Sofisa

Oranžová kniha řízení rizika